

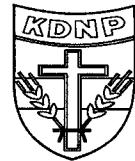

KERESZTÉNYDEMOKRATA NÉPPÁRT
ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Hivatala

Irományszám: K/10540

Érkezett: 2009. SZEPTEMBER 4.

Írásbeli Kérdés

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés elnökének
Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házszabály 94. § alapján felvilágosítás kérése céljából „**A tehetséggondozáson és a szakkollégiumokon akar spórolni a kormány 20210-ben?**” címmel írásbeli kérdést kívánok feltenni Dr. Hiller István oktatási és kulturális miniszter úrnak.

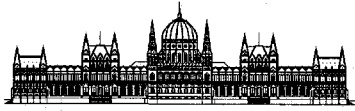
A magyar felsőoktatás méltón büszke a hosszú múltra visszatekintő és ma is virágzó szakkollégiumi tehetséggondozás hagyományaira. Napjainkban minden meghatározó és magára, hallgatóira adó felsőoktatási intézményben működik szakkollégium. Ezen intézmények több országosan elismert, komoly nemzetközi kapcsolatokkal is rendelkező tudományos műhelynek adnak otthont. Emellett hazai kutatóintézetekkel közös kutatásokat vezetnek, könyveket, folyóiratokat adnak ki. Összességében elmondható, hogy fontos felsőoktatási feladatot látnak el.

A szakkollégiumok intézmények alapelvei nem, funkciói azonban sokat változtak az elmúlt két évtizedben. A korábbi „kritikai rendszerellenességről” és „gazdasági-politikai elitképzésről” a hangsúly a jó minőségű és többletszolgáltatásokat nyújtó, kiváló szakembereket „termelő” képzésre, valamint a kompetenciafejlesztésre, a tudásalapú társadalomnak való megfelelésre tevődött át. Az intézmények döntő többsége fokozatosan egyre nyitottabbá vált, az újonnan alakultak pedig eleve így kezdték meg tevékenységüket. E feladat- és attitűdváltás nagymértékben a felsőoktatás átalakulásának köszönhető.

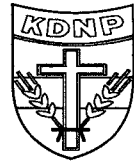
A szakkollégiumok kiemelkedően fontos szerepet töltenek be a felsőoktatásban, amit többek között az értelmiségi létre való sokoldalú felkészítés, valamint az egyetemi közéletben és szakmai munkában való aktív részvétel igazol. A felsőoktatás szerkezeti átalakulása révén még hangsúlyosabb szerep hárulhat ezen intézményekre, mint a tehetségazonosítás és tehetséggondozás helyszíneire, illetve mint a „jó gyakorlatok” ismerőire.

A szakkollégium az egyetemi ifjúság egyik legfontosabb (érdek)képviselői intézménye a mai magyar felsőoktatásban. A szakkollégiumiság legfontosabb közös alapelveit és értékeit – a szakmaiság, közösségiség és közéletiség pilléreit – a Szakkollégiumi Charta és az Ftv. foglalja össze.

A Felsőoktatási tv szerint a szakkollégium célja, hogy saját szakmai program kidolgozásával magas szintű, minőségi szakmai képzést nyújtson, segítve a kiemelkedő képességű hallgatók tehetséggondozását, közéleti szerepvállalását, az értelmiségi feladatokra történő felkészülés tárgyi és személyi feltételeinek megteremtését, a társadalmi problémákra érzékeny, szakmailag igényes értelmiség nevelését. A szakkollégium az önkormányzatiság elvére és a szakkollégisták öntevékenységre épül, a szakkollégium tagsága dönt különösen a kollégiumi tagsági jogviszony keletkezéséről vagy megszűnéséről, az önálló szakkollégium szervezeti és működési szabályzatának elfogadásáról, a szakkollégium szakmai programjáról és az ahhoz kötődő szakmai teljesítményekre vonatkozó követelményekről.

KERESZTÉNYDEMOKRATA NÉPPÁRT
ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

A gazdálkodási tényezőkben is igen nagy eltérések mutatkoznak. A kollégiumok fele nagyjából 1,5 millió Ft alatti, míg a felső egynegyede 13 millió Ft feletti költségvetésű. Az intézmények mintegy fele közepes pénzügyi önállósággal rendelkezik, ami az autonómia más területeire is hatással van. A szakkollégiumok költségvetési dinamikája összességében inkább növekvő tendenciát mutat, ugyanis a kollégiumok felénél növekvő, negyedénél stagnáló és negyedénél csökkenő trendről adtak számot.

A bevételek megoszlása is igen változatos: összességében elmondható, hogy a forrásoldal legmeghatározóbb szereplői az állam, az önkormányzatok és az egyetemek (kétharmadát adják a bevételeknek), ezután a különböző magánfelajánlásokból, az SZJA egy százalékából és az egyháztól származó források következnek. A ráfordítások megoszlását tekintve a legmeghatározóbb tétel a fenntartási költségek (egyharmad körül), amit az oktatási kiadások követnek (egyharmadnál valamivel kevesebb), majd a kutatási tevékenység és az egyéb szakmai tevékenységek következnek.

A szakkollégiumok gazdálkodása mind a bevételi, mind a kiadási oldalt tekintve igen összetett képet mutat. Általánosan megfogalmazható, hogy minél több lábon áll egy ilyen intézmény (tehát minél több forrásból jut hozzá bevételeihez), annál stabilabb a működése és nagyobb az önállósága.

2003-ban írta ki az Oktatási és Kulturális Minisztérium első ízben az országos Szakkollégiumi pályázatot (összesen 30 millió Ft értékben), mely a kisebb költségvetésű intézményeknek akár a legnagyobb bevételi forrását is jelentheti. A szakkollégiumok által igénybe vehető egyéb pályázati források száma is egyre növekszik, fontos azonban látni, hogy a pályázati anyagok elkészítése, az elnyert összegek elköltése, majd az elszámolások komoly idő- és energia-befektetést igényelnek a szakkollégistáktól, ami a szakmai munkára fordított erőforrásokból vonhat el.

Ráadásul még a versenyszféra pályázati lehetőségei mellett sem kérdőjelezhetőek meg sem az állami, sem az egyetemek által nyújtott támogatások, hiszen egy állandó, magas szintű képzést nyújtó szakkollégiumi rendszer a kormányzatnak és az egyetemeknek egyaránt fontos partnere lehet a minőségi felsőoktatás kiépítésében, illetve ez által az ország gazdasági potenciáljának növelésében.

A szakkollégiumok működési és fejlesztési kiadásainak finanszírozására minél előbb kiszámítható és feladat-alapú, a hallgatóktól minél kevesebb energiát elvonó (tehát részben mindenképpen állami szerepvállalással létrejövő) pályázati rendszer kidolgozása szükséges.

A fentiek alapján tisztelettel kérdezem a Tisztelt Miniszter urat, hogy áldozatául esik-e a megszorításoknak a tehetséggondozás és a szakkollégiumi pályázati rendszer 2010-ben?

Várom megtisztelő válaszát.

Budapest, 2009. szeptember 3.

.....
dr. Rétvári Bence
országgyűlési képviselő (KDNP)